

Osnovnoj Organizaciji Saveza Komunista
Tvornica Šećera Županja

Arhiv Bos. kraljice B. Luka

ABK

Ove godine se nevršave 25 godina od puštanja u pogon tvornice Šećera, prvog novog industrijskog objekta prvog petogodišnjeg plana nove Jugosavije. Čestitam svima koji su radili na montaži postrojenja tvornice Šećera. Znam da su mnogi otišli iz tvornice, a neki su i došli samo na ispunjenje, vrlo malo drugova je stalno ostalo na radu. Sječam se Krpan Drage, Dedić Josipa, Pevelić Milane, Juzbašić Antona, Radepović Ibre, Herman Josipa, Celbih Antona, Livio Godine, Nol Andrije, Čpike Ivana, Klem Luke, Cvetičanin Dušana, Parmač Ivana, Dulikravić Nikole, Stenimirović Mladena, direktor je bio Duboka.

Bio sam premješten 1947 godine sa dužnosti glavnog strojara tvornice Šećera iz Čuprije na dužnost poslovode na montažu postrojenja nove Šećerane u Županju. Kada je puštena Šećerana u pogon u Županji bio sam prvi glavni strojer nove tvornice, bio sam tajnik sindikalne podružnice i porotni sudija kotarekog suda u Županji, vršio sem sedam dužnosti. Postrojenje je doležilo iz Čehoslovačke za vreme rata i posle rata, bilo je slabog kvaliteta i konstruktivnih nedostatake. Montažu su vršili češki i neši monteri. Puno samopregore, truda i muke su uložili češki i neši radnici da bi što bolje i brže izvršili montažu postrojenja, na vrijeme jer je repa bila posijana. Neši i češki radnici su se dobro slagali na radu, ja sam se trudio da nebi došlo do nesporezume. Puno mi je pomoglo što sam poznavao jednog od glavnih montera Jaroslava Tušeka što je došao iz Češke na montažu Šećerane u Županji, jer smo zajedno radili u našoj Šećerani u Doboju (Usori) 1920 godine. Tušek se pazio sa mojim ocem. Tušek me je pojedinačno upoznao sa svima češkim monterima i inžinjerima što su radili na montaži. Tušek je perfektno zneo naš jezik i on se puno trudio da ne dođe do nesporezuma između čeških i neših rednika. Šeljem vam sliku montera Tušeka sa suprugom što se je slikao u Županji kada je iz Čehoslovačke došao na montažu Šećerane. Molim da mi se slika vrati. Kod puštanja tvornice u pogon i rada tvornice u proizvodnji Šećera, pokazali su se veliki i mali nedostatci, velike i male smetnje, česti zastoje postrojenja zbog reznih kverova. Pojedine mašine i cijela odjeljenja su češće prestajale raditi, naročito sušara rezanaca repe pa je velika količina rezanaca otišla u Savu, dafuzori rezanaca, parna kotlovnica, bic je i slab čumur za kotlove. Čumur se je zapalio na depou (skladištu) jer nije propisno deponovan, uslijed toga je

nestalo samozapljjenje, pa je velike količine čumure izgorile u depou. Svi ti zastoje, smetnje i neispravnost pojedinih strojeva, cijelih odjeljenja negativno su uticali na moje zdrevlje i uslijed preopterećenosti se sedem društvenih dužnosti obolio sam na srce i živce, paš sam u nesvijest. Posebno najteže dužnost mi je bila glavni strojar a bilo je oko pedeset strojeva.

Bio sam na bolovanju osam mjeseci, na klimatskom liječenju u Kranjskoj Gori i na moru u Opatiji i kupališnjem liječenju u Banji Vručici kod Teslića, te na klimatskom liječenju u Pelema kod Sarajeva. Nakon liječenja nisam više mogao vršiti dužnost glavnog strojara. Uprava tvornice nije se slegla da napustim dužnost glavnog strojara. Na partijskom sastanku Osnovne Organizacije Saveza Komunista Šećerene na kojem je bio član Centralnog Komiteta Hrvatske (i to španski borec), član Kotarskog Komiteta Zupanje i sekretar kotarskog sindikalnog vijeće Zupanje. Direktor Duboka je kazao da ostarem na dužnosti glavnog strojara da dnevno radim samo četiri sata i da primam pletu punu. Objasnio sam drugovima kada bih ostao da radim samo četiri sata dnevno to bi bilo na štetu mogućeg zdrevlja i tvornice, te zato ne mogu ostati. Moreo bi raditi dvenaest sati dnevno i ne bi mogao uspjeti da svi strojevi rade bez kvarova, zastoje i smetnji, strojevi moraju samo plenski stajati. Moralo se je postrojenje temeljno popravljati, uopravljati i mijenjati. Svi su se na sastanku složili se mojim prijedlogom da moram napustiti Šećerenu, to je bilo 27.7.1949. godine. Pensionisan sam 1961. godine u Tvornici strojeva i ljevaonicici Želika "Jelšingrad" u Benja Luci, bio sam na dužnosti šefa malog pogona za proizvodnju kisika kapaciteta 15m^3 na sat i Šef ~~Elektritekstilne~~ Energo plinskog pogona. Član sam S.K.J. i SBNO-hata.

Drugarski pozdrav

Jukić Andrija

Jukić Andrija
78000 Benja Luka
N.Tesle 15

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK